

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 11 stycznia 2013 r.

DOLiS/DEC-27/13/1703,1704

dot. [...]

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 i art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) oraz art. 12 pkt 2, art. 18 ust. 1 pkt 2, art. 22 w zw. z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wniosku Pana R. G., o nakazanie M. R. Sp. z o.o., udostępnienia Panu R. G. danych osobowych w zakresie imienia, nazwiska, adresu zamieszkania, użytkownika [...] oraz numeru IP komputera, z którego korzystał w celu zamieszczenia wpisów na portalu [...],

- I. nakazuję M. R. Sp. z o.o. udostępnienie Panu R. G. numeru IP komputera użytkownika [...], z którego korzystał w celu zamieszczenia wpisów na portalu [...],**
- II. w pozostałym zakresie umarzam postępowanie.**

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynął wniosek Pana R. G., zwanego dalej Wnioskodawcą, o nakazanie M. R. Sp. z o.o., zwanym dalej Spółką, udostępnienia Panu R. G. danych osobowych w zakresie imienia, nazwiska, adresu zamieszkania, użytkownika [...] oraz numeru IP komputera, z którego korzystał w celu zamieszczenia wpisów na portalu [...], którego administratorem jest M. R. Sp. z o.o. Wnioskodawca podniósł, że cyt.: „(...) wnioskodawca zwrócił się do M. R. Sp. z o.o. o udostępnienie danych osobowych użytkownika serwisu [...] o nicku [...] (imienia, nazwiska, adresu zamieszkania, numeru IP przyporządkowanego danemu wpisowi, nr identyfikacyjnego komputera z którego łączył się sprawca), aby mógł on na podstawie tych informacji ustalić i przedłożyć Sądowi dane osobowe sprawcy czynu zabronionego. W odpowiedzi na taki wniosek, M. R. Sp. z o.o. pismem z dnia [...] marca 2012 r. odmówiła wnioskodawcy podania danych o które wnosił”. W związku z powyższym Pan R. G. wniósł o cyt.: „nakazanie M. R. Sp. z o.o. z siedzibą w W., tj. administratorowi serwisu forum [...], aby udostępniła dane osobowe w postaci imienia i nazwiska, adresu zamieszkania oraz numerów IP osób, które w dniu [...] lutego 2012 roku zalogowały się i dokonały wpisów na portalu [...] pod nickiem [...]”.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych przeprowadził w niniejszej sprawie postępowanie administracyjne, w toku którego ustalił, że:

1. Osoba korzystająca z pseudonimu [...] zamieściła w dniu [...] lutego 2012 r. wpisy na forum internetowym na portalu [...].
2. Wnioskodawca skierował ww. sprawę do sądu. Po wszczęciu postępowania Sąd Rejonowy w R. wezwał Wnioskodawcę do wskazania imienia, nazwiska i adresu zamieszkania osoby, która miała dopuścić się czynów zabronionych.
3. Pismem z dnia [...] marca 2012 r. Wnioskodawca, na podstawie art. 23 ustawy o ochronie danych osobowych, wniósł o udostępnienie danych osobowych użytkownika [...] o nicku [...].
4. W odpowiedzi Spółka wskazała, iż cyt.: „(...) numery IP przekazywane są, tylko i wyłącznie na wniosek sądu lub prokuratury. Działanie takie ma na celu ochronę danych osobowych i jest zgodne z obowiązującym prawem”.
5. W swoich wyjaśnieniach skierowanych do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych Spółka wskazała, iż przetwarza jedynie informację o adresie IP komputera, z którego korzystał użytkownik będący autorem wpisów, których dotyczy niniejsze postępowanie. Jednocześnie poinformowała, że cyt.: „Spółka odmówiła udostępnienia Panu R. G. wnioskowanych przez niego danych w oparciu o art. 18 ust. 6 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną (...), zgodnie z którym usługodawca udziela informacji o danych, o których mowa w ust. 1-5, tj. m.in. o numerach IP komputerów, organom państwa na potrzeby prowadzonych przez nie postępowań. Przepis ten stanowi bowiem *lex specialis* w stosunku do ustawy o ochronie danych osobowych”.

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

I. Odnosząc się do kwestii żądania udostępnienia danych osobowych w zakresie adresu IP komputera użytkownika o nicku [...], z którego korzystał w celu zamieszczenia wpisów na portalu [...], wskazać należy, że w myśl art. 7 pkt 2 ustawy, ilekroć w ustawie jest mowa o przetwarzaniu danych rozumie się przez to jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, w tym ich udostępnianie. Każda forma przetwarzania danych osobowych powinna znaleźć oparcie w jednej z przesłanek warunkujących legalność tego procesu, enumeratywnie wymienionych w art. 23 ust. 1 ustawy. Niezależnie od zgody osoby, której dane dotyczą (art. 23 ust. 1 pkt 1), przetwarzanie danych jest dopuszczalne wtedy, gdy jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (art. 23 ust. 1 pkt 5). Jak podkreśla się w literaturze przedmiotu, „termin *usprawiedliwione cele* jest zwrotem niedookreślonym i stanowi klauzulę generalną w znaczeniu funkcjonalnym. Daje w szczególności pewnego rodzaju luz decyzyjny, dzięki któremu organ stosujący prawo [w niniejszej sprawie GODO], może przy podejmowaniu decyzji kierować się ocenami indywidualnymi konkretnej sytuacji, a także pewnymi zasadami postępowania niesformułowanymi w przepisach prawa” (tak P. Barta, P. Litwiński, „Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz”, Warszawa 2009, str. 228).

Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie prowadzi do wniosku, że żądanie Wnioskodawcy o udostępnienie ww. danych osobowych jest w pełni uzasadnione i wypełnia dyspozycję art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy. Wnioskodawca we wniosku skierowanym do Spółki określił zakres żądanych danych oraz podał informacje umożliwiające wyszukanie tych danych (konkretny adres internetowy oraz nazwę profilu). Ponadto w niniejszym postępowaniu Wnioskodawca wiarygodnie uzasadnił potrzebę pozyskania danych koniecznością podjęcia kroków mających na celu ochronę jego dóbr osobistych.

Jednocześnie wskazać należy, że art. 23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tekst jedn. Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.), zwanej dalej Kc, stanowi, że dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Stosownie do powyższego, trzeba przede wszystkim zwrócić uwagę, że dochodzenie przez Wnioskodawcę praw przed sądem z tytułu naruszenia jego dóbr osobistych stanowi realizację jego prawnie usprawiedliwionego celu i uprawnienia wynikającego z przepisu prawa, tj. art. 24 § 1 Kc ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Zgodnie z art. 24 § 2 Kc, jeżeli skutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych. Jednocześnie, w myśl art. 448 powyższej ustawy w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. W myśl art. 43 Kc przepisy o ochronie dóbr osobistych osób fizycznych stosuje się odpowiednio do osób prawnych.

Zauważyć należy, że sporządzenie pozwu do sądu cywilnego w związku z naruszeniem dóbr osobistych wymaga podania danych osobowych osoby pozwanej. Dla skutecznego wytoczenia powództwa niezbędne jest wniesienie do sądu pisma, które spełniać będzie warunki określone w art. 187 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296z późn. zm.), zwanej dalej Kpc. Zgodnie z tym przepisem, pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego. Natomiast, w myśl art. 126 § 1 pkt 1 Kpc każde pismo procesowe powinno zawierać oznaczenie sądu, do którego jest skierowane, imię i nazwisko lub nazwę stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników. Ponadto, zgodnie z art. 126 § 2 Kpc, gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie, powinno ponadto zawierać oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników oraz przedmiotu sporu, pisma zaś dalsze – sygnaturę akt.

Z powyższego wynika zatem, iż niezbędnym elementem pozwu, w tym również o naruszenie dóbr osobistych, jest oznaczenie imienia, nazwiska i miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której żądanie określone w pozwie jest skierowane (tj. przyszłej strony procesowej w sporze z tytułu

naruszenia dóbr osobistych). Potwierdza to również literatura przedmiotu, gdzie jednoznacznie wskazuje się, że pierwsze pismo procesowe w sprawie (np. pozew) powinno zawierać bliższe dane dotyczące stron (uczestników) postępowania i wskazywać dokładnie ich adresy tak, aby sąd mógł się zawsze z tymi osobami porozumieć (M. Jędrzejewska, T. Ereciński, J. Gudowski Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze. Część druga, Postępowanie zabezpieczające, Warszawa 2007, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, wyd. II).

Z uzasadnienia skierowanego do Generalnego Inspektora wniosku wynika, że w ocenie Wnioskodawcy doszło do naruszenia jego dóbr osobistych. Uzasadnionym jest zatem dochodzenie przez Wnioskodawcę ochrony tych dóbr poprzez wystąpienie do sądu z powództwem wobec autora wpisów na forum internetowym administrowanym przez Spółkę. Niewątpliwie jest to prawnie usprawiedliwiony cel Wnioskodawcy, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy. Ponadto, przyjęcie, że przetwarzanie (udostępnienie) - w celu zainicjowania postępowania sądowego - danych osoby, wobec której zachodzi domniemanie, że to ona dokonała wpisu (mającego godzić w dobra osobiste Wnioskodawcy) miałyby naruszać jej prawa i wolności, prowadziłyby do nieuzasadnionej ochrony takiej osoby przed ewentualną odpowiedzialnością za swoje działania, zwłaszcza, że może ona w trakcie postępowania sądowego w pełni korzystać ze swoich praw zagwarantowanych przepisami Kpc. Działanie Spółki polegające na nieudostępnieniu Wnioskodawcy danych osobowych, może natomiast doprowadzić do ograniczenia jego prawa do wystąpienia do sądu z powództwem w sprawie naruszenia dóbr osobistych oraz skutecznie chronić sprawcę przed odpowiedzialnością cywilnoprawną za jego działania.

Mając na uwadze stanowisko Spółki, że w tej sprawie znajdują zastosowanie przepisy ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną, należy podnieść, że w ocenie Generalnego Inspektora z art. 18 ust. 6 tej ustawy nie wynika niedopuszczalność udostępniania podmiotom innym niż organy państwa informacji, o których mowa w ust. 1-5 tego artykułu. Według organu ww. art. 18 ust. 6 - stanowiąc, że usługodawca udziela informacji o danych, o których mowa w ust. 1-5, organom państwa na potrzeby prowadzonych przez nie postępowań - jedynie zobowiązuje usługodawcę do udostępniania informacji organom państwa i nie należy go interpretować rozszerzająco jako zakazu udostępniania tych informacji innym podmiotom. Zdaniem Generalnego Inspektora, jeśli zamiarem ustawodawcy byłoby ograniczenie możliwości udostępnienia informacji, o których mowa w art. 18 ust. 1-5 ww. ustawy, tylko do organów określonych w art. 18 ust. 6 tej ustawy, wskazałby to wprost w treści przepisu, np. przy użyciu zwrotu „wyłącznie”. W ten sposób wyznaczono zamknięty krąg podmiotów np. w art. 66g i 66j § 4 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. 2005 r. Nr 229, poz. 1954 ze zm.), art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228) oraz w art. 105 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. 2002 r. Nr 72, poz. 665 ze zm.).

Wobec powyższego zasadne jest nakazanie Spółce udostępnienia Wnioskodawcy numeru (adresu) IP komputera użytkownika o nicku [...], z którego korzystał w celu zamieszczenia wpisów na portalu [...]. Stosownie bowiem do art. 18 ust. 1 ustawy, w przypadku naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych Generalny Inspektor z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem, a w szczególności (pkt 2) uzupełnienie, uaktualnienie, sprostowanie, udostępnienie lub nieudostępnienie danych osobowych.

II. Odnosząc się do kwestii udostępnienia danych osobowych w zakresie imienia, nazwiska oraz adresu zamieszkania należy mieć na uwadze, że Spółka powyższych danych osobowych nie przetwarza. Wobec powyższego postępowanie staje się bezprzedmiotowe, co skutkuje koniecznością jego umorzenia. Stosownie bowiem do art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), zwanej dalej Kpa, gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania. W doktrynie wskazuje się, że: „Bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego, o której stanowi art. 105 § 1 Kpa, oznacza, że brak jest któregoś z elementów materialnego stosunku prawnego, a wobec tego nie można wydać decyzji załatwiającej sprawę przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Przesłanka umorzenia postępowania może istnieć jeszcze przed wszczęciem postępowania, co zostanie ujawnione dopiero w toczącym się postępowaniu, a może ona powstać także w czasie trwania postępowania, a więc w sprawie już zawisłej przed organem administracyjnym” (B. Adamiak, J. Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, C.H. Beck, Warszawa 2006, s. 489). Ustalenie przez organ publiczny istnienia przesłanki, o której mowa w art. 105 § 1 Kpa zobowiązuje go, jak podkreśla się w doktrynie i orzecznictwie, do umorzenia postępowania, nie ma bowiem wówczas podstaw do rozstrzygnięcia sprawy co do istoty, a dalsze prowadzenie postępowania w takim przypadku stanowiłoby o jego wadliwości, mającej istotny wpływ na wynik sprawy.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych oraz art. 129 § 1 i § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa).